

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi
potilasdirektiivi@stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 31.5.2013; STM100:00/2012

Tehy ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rajat ylittävistä terveydenhuollosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sekä esitykseen liittyvistä asetusluonnoksista

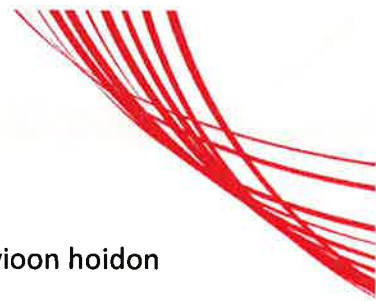
Nostamme tässä lausunnossa esiin joitakin jo aiemmin lausumiamme asioita, joihin haluamme valmistelutyössä edelleen kiinnitettävän huomiota. Muutoin viittaamme Tehyn STM:lle 15.3.2013 antamaan lausuntoon rajat ylittävän terveydenhuollon arviomuistiosta.

Tehyn näkemyksen mukaan valittava korvausmalli ei saa lisätä väestöryhmien välistä eriarvoisuutta saada palveluita eikä myöskään sitä kautta kasvattaa terveyseroja. Potilaiden valinnanvapauden näkökulmasta omavastuumalli olisi edelleen potilaan kannalta potilaslähtöisin malli. Se antaisi potilaille lisää valinnanmahdollisuuksia ja takaisi potilaalle paremmat korvaukset ulkomailla saadusta hoidosta. Toisaalta se saattaa myös eniten lisätä väestöryhmien välistä eriarvoisuutta ja kasvattaa terveyseroja, koska potilaan tulee maksaa itse hoidon kustannukset ja hakea jälkikäteen korvaus.

Tehy pitää nyt ehdotettua viidettä mallia tässä vaiheessa mahdollisena kompromissina, joka ottaa huomioon potilaiden erilaiset tilanteet (äkillinen sairastuminen, tilapäinen oleskelu, hakeutuminen ulkomaille hoitoon) hakeutua hoitoon toiseen EU tai ETA- valtioon. Korvausmallin etuna on se, että se kohtelee yhdenvertaisesti Suomessa toimivia yksityisen terveydenhuollon palveluntuottajia ja ulkomailla terveydenhuollon palvelujen tuottajia. Ongelmallista puolestaan potilaan kannalta on korvausten matala taso sekä mahdolliset tulkintaerimielisyydet siitä onko hoitoon hakeutumisen syynä ollut äkillinen sairastuminen vai nimenomainen hakeutuminen hoitoon ulkomaille.

Tehyn näkemyksen mukaan perustettavan yhteispisteen rooli tulee olemaan tärkeä. Tällä hetkellä suomalaisilla on vain vähän kokemuksia valinnanvapauden lisääntymisestä Suomen sisällä, joten potilaat tarvitsevat vertailukelpoista ja ymmärrettävää tietoa eri hoitopaikkojen toiminnasta hyödyntääkseen valinnanmahdollisuutta. Palveluiden sisällön ja hinnan lisäksi tietoa tulee antaa palveluiden laadusta.

Tehy pitää tärkeänä sitä, että suomalaiseen terveydenhuollon palveluvalikoimaan kuuluvat ne hoidot, joita potilaille tarjotaan julkisessa terveydenhuollossa tai joita heille julkisista varoista. Potilaalle

korvattava hoito tulee perustua terveydenhuollon ammattihenkilön tekemään arvioon hoidon tarpeesta.

Terveydenhuollon palveluvalikoimaa määrittelevä toimielin (78a §). Luonnoksessa esitetään uuden kansallisen toimielimen, neuvoston, perustamista suomalaisen terveydenhuollon palveluvalikoiman luontia, määrittelyä ja ylläpitoa varten. *Tehy kannattaa* tehtyä esitystä, mutta esittää, että neuvoston moniammatillista ja -alaista asiantuntemusta vahvistettaisiin kuntoutuksen ja terveystieteellisellä asiantuntemuksella. Monialainen asiantuntemus on muilta osin hyvin määritelty.

Direktiivi mahdollistaa ulkomailta hoitoon hakeutumisen rajoittamisen tietyissä tilanteissa. *Tehy pitää* tärkeänä, että luonnoksessa mahdollistetaan se, että ulkomailta hakeutumista voidaan rajoittaa tietyissä tilanteissa. Pidätämme perusteltuna myös sitä, että rajoitus voi olla voimassa vain rajoitetun ajan ja että päätöksen tekee palvelun järjestämisestä vastaava taho.

Haluamme vielä kerran korostaa kielikysymystä. Sitä tulee pohtia sekä järjestämisvastuussa olevien organisaatioiden että kaikkien terveydenhuollon ammattilaisten kannalta. Potilaan ja henkilökunnan yhteinen kieli on potilasturvallisuuden kannalta erittäin tärkeää eikä sitä saa vaarantaa. Yhteisen kielen puute saattaa lisätä hoitovirheitä ja vaikuttaa terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeusturvaan mikäli riittäviä käännös- ja tulkkipalveluita ei ole saatavilla. On tärkeää, että määritellään ne tahot, jotka vastaavat riittävästä tulkkipalveluiden tarjoamisesta ja vastaavat potilaan kotimaasta mahdollisesti mukanaan tuomien hoitoa koskevien dokumenttien tai hoidon aikana kertynyt kotimaahan mukaan annettava materiaalin kääntämisestä.

Tehy on pyytänyt yhteisyöjäsenjärjestöiltään niiden näkemykset rajat ylittävään terveydenhuoltoon lausunnon valmistelua varten. Näkemykset on sisällytetty osaksi tätä lausuntoa. Valmisteluun ovat osallistuneet: Suomen Bioanalytikkoliitto, Suomen Fysioterapeuttiliitto ja Suomen sairaanhoitajaliitto.

Helsinki 25.6.2013

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Kirsi Markkanen
Kehittämispäällikkö
Tehy ry
kirsi.markkanen@tehy.fi
0405337086